

ISBN: 978-625-7587-37-2

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 512

Klasik / Öykünün Ustaları

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Dizi Editörü

Aykut Ertuğrul

Yayıma Hazırlayan

Kadir Daniş

Düzeltili

Meltem Ortakçı

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Ağustos 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No: 49619

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212 612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Seçil Ofset 100. Yıl Mahallesi

Matbaacılar Sitesi 4. Cadde No: 77

Bağcılar - İstanbul

Sertifika No: 44903

Tel: 212 629 06 15

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Yazgımı Öğrenmeliyim

KATHERINE MANSFIELD

TÜRKÇESİ
TUGAY KABAN

*Yıldız Ramazanoğlu'nun
Sunuş ve Seçkisiyle*

KETEBE

Katherine Mansfield

1888'de Yeni Zelanda'da doğan İngiliz yazar. Otoritelerce, öykünün edebî bir tür olarak gelişiminde payının büyük olduğu kabul edilir. Öykülerinde psikolojik gerilim, aynı ailenin yahut toplumun üyeleri arasındaki girift ilişkiler sade, vurucu bir dil; sağlam bir kurgu ve nahif bir ele alışla işlenir. Yaşarken edebiyat dünyasına kendini kabul ettirebilmiştir, öyle ki Virginia Woolf kendisine hayranlığını "Yazma biçimini kiskandığım tek kişi sayılır," diyerek dile getirmiştir. Ömrünün son beş yılı tüberküloz gölgesinde geçmiş ve 1923'te Fransa'da, genç yaşında vefat etmiştir.

Tugay Kaban

Erzurum doğumlu. Yazar, çevirmen ve editör.

Eserleri: *Erotik Poetika* (Roman), *Orhan Pamuk'a Satmak İstedğim Roman* (Roman)

Tercümeleleri: *Zarla Dönmeyecek Şans* - Stephane Mallarme, *Çorak Ülke* - T.S. Eliot, *İşlediğim Hatanın Kabûlü* - Louis Ferdinand Celine, *Ben Hariç ve Endişeye Doğru* - Samuel Beckett, *Orman Çocuğu* - Rudyard Kipling, *Nesnesiz Dünya* - Kazimir Maleviç

İÇİNDEKİLER

Sunuş	7
Almanlar Ziyafette	21
Bayan Brechenmacher Düğüne Gidiyor	27
Bir Doğum Günü	35
Bay Reginald Peacock'un Günü	47
Feuille d'Album	59
Dereotu Turşusu	67
Sun Ve Moon	77
Bahçe Partisi	85
Merhum Albayın Kızları	105
Şan Dersi	133
Bir Fincan Çay	141
Kumru Yuvası	151
Rosabel'in Yorgunluğu	171
Küçük Kız	179
Seguin Pansiyonu	185
Rahibe Olmak	193
İşler Tıkırında	199
Dürüstlük	205

SUNUŞ

*Yazgımı öğrenmeliyim
Dedi salyangoz
Zarif, ipek örgü zırhının içinde
İş işten geçmeden
Duvar boyunca sürünmeliyim.*

Katherine Mansfield

Edebiyat dünyasının kapısını ilkin şiir yazarak aralayan Katherine Mansfield ile ünsiyetim uzun yıllar önce Kadıköy’de bir sahafta başladı. “Heyecan verici ne var acaba?” diye bakılırken hep okumak istediğim ama bir türlü vakti saati gelmeyen yazarın, sararmış solmuş hâldeki *Bahçede Eğlence* kitabı çıkageldi. Kitaba adını veren hikâyeyi ayakta okurken satırlar arasında genç bir kalbin sesi duyuluyordu; inceden, gürültü yapmadan. Yazarın abartıdan uzak, yalın, sakın, akışkan dili etkileyiciydi. Konu olağan gibi aslında; zengin bir evdeki kalabalık bahçe eğlencesi esnasında biraz aşağıdaki barakadan babanın öldüğüne dair acılı sesler yükselmektedir. Varlıklı ailenin genç kızı Laura gençlik ateşiyle “Ön kapımızın hemen dibinde bir adam ölmüşken bahçede eğlence düzenlememiz mümkün değil!” diye haykırır. Eğlenceyi iptal etme teklifi kabul görmeyince neşeli kutlamanın ortasından elinde dolu bir sepetle karanlıkta sessizce dışarı çıkar, yolun biraz aşağısında bu pastalara ve süslere ulaşmaktan mahrum ailenin yetim

kalan çocuklarına gider. Anlatım sakın ama derinliği etkileyici; renkler, sesler ve duygularla i içe geçen akış. İnsanda tekrar tekrar okuma, gökyüzünün altından hızla geçen bu akşamı yeniden duyumsama isteği uyandırıyor. Kitabı hemen aldım ve içindeki diğer hikâyelerin de insana ince bir işleyişle dokunduğunu fark ettim. Sonra tevafuklarla karşıma çıktıkça farklı yayınevlerinden tercüme edilmiş kitapları, Memet Fuat ve şadan Karadeniz tercümelerinden parça parça okumayı sürdürdüm. En son uzun hikâye ya da novella diyebileceğimiz *Koyda* [At the Bay'] kitabını Seçkin Selvi tercümesinden okuyordum ki kıymetli hikâyeci Aykut Ertuğrul aradı ve elindeki listeden bir öykü yazarını ele alıp seçki hazırlamamı teklif etti. Dağıtılanlardan geriye kalan yazarlar arasında Mansfield muzipe, bir o kadar da seçileceğinden emin, müdanasızca göz kırptıyordu.

Bir seferinde ölümünden sonra yayımlanan kitaplarından *Kumru Yuvası*'nda rastladığım “Bir Fincan ay” hikâyesinin sarsıcı etkisiyle birkaç gün dolaştığımı hatırlıyorum. Varlıklı, bakımlı, özgüvenli bir kadının sokakta dilenen hatta sadece bir fincan çay parası isteyen genç bir kadınla karşılaşmasıdır anlatılan. Birden bir serüven ve iyilik ateşiyle yanıp tutuşan kahraman, Dostoyevski romanlarından fırlamış sahneler hayal ederek onu evde çay içmeye ikna eder.

“Tabii bunu kibarca yapacaktı. Hatta kibarlıktan da öte bir şey. Bu kıza, hayatta harika şeylerin de olduğunu, vaftiz annelerin gerçek olduklarını, zenginlerin de kalplerinin olduğunu ve kadınların kardeş olduklarını kanıtlayacaktı. Aniden döndü ve şöyle dedi: “Korkma. Seni neden geri götürmeyeyim? İkimiz de kadınızs. Ben daha şanslıysam, sen de öyle olmayı ummalısın...” Sonra elbiseler giydirip şöminenin karşıısına, en güzel

* *At The Bay* (1922) İngiliz edebiyatında tek bir günü anlatan üç uzun kurgudan biri olarak görülür. Diđer ikisi James Joyce'dan *Ulysses* (1922) ve Virginia Woolf'tan *Mrs. Dalloway* (1925). (Y. R.)

koltuğa oturtup çay ve yemek vermesi, bundan sonra geleceği ve bütün problemleriyle ilgilenip elinden geldiği kadar göz kulak olmayı vaat etmesi, durumdan pek hoşlanmayan kocasına da bu kararını kesin bir dille bildirmesi. Ta ki koca, kızın şaşırtıcı ölçüde güzel, tam manasıyla şahane olduğunu söyleyene kadar. Kadındaki insani duyguların iyilik arzusunun sönümlenişini maharetle anlatan yazarın üslubunu görmek lazım. “Ağır bir çan gibi çarpmaya başlayan kalbi” hanımefendinin dayanışma ruhunun bittiği yere işaret ediyordu.

Yazarın yaşamöyküsü kısacık ömrüne nasıl bu kadar çok hikâyeyi, mektubu, yazıyı, güncelyi sığdırabildiğini biraz açıklıyor. Nefes aldığı sürece gece gündüz yazmış desek yeridir. Çağdaşı ve arkadaşı Virginia Woolf’un tanıştığı gün için güncesine yazdığı gibi fanatik bir yazma tutkunu. Woolf ölümünün ardından, “Yazma biçimini kışkandığım tek kişi sayılır,” diyerek hayranlığını dile getirmişti. Sömürge ülkesi diyebileceğimiz Yeni Zelanda’ya yerleşmiş İngiliz bir ailenin kızı olarak Welligton’da 1888’de doğan Katherine’in babası, ülkenin en zengin adamlarından biri olan tüccar ve banker Harold Beauchamp’dır. Annesi ise disiplinli bir Victoria Dönemi kadını. Babası bulunduğu yerde çocuklarına en iyi eğitimi vermeye çalışır, iyi okullara yollar, sonunda Londra’da bir kolejde karar kılarsa da asıl hedefi Katherine’nin iyi bir aile kadını olmasıdır. İçi yazma tutkusuyla dolu olan genç yazar ise küçük yaşlarda “gitme” arzusuyla dolmuştur ve geri dönme hiç niyeti yoktur. Daha ergenlikte doğup büyüdüğü, kök saldıği şehir ve ülke, Londra’ya göre taşra mesabesinde, kısır, yetersiz, tutucu ve bir an önce terk edilmesi gereken bir yere dönüşür. İlk gençlik yıllarında büyük bir çello sanatçısı olmayı isteyip hırsıyla müziğe yönelirken hatta ilk aşkı bir çellist olurken zamanla rotayı bütünüyle yazmaya kırar. “Edebiyat yaşamım Yeni Zelanda’da kısa öyküler yazmakla başladı, ilk denemem yayımlandığında dokuz yaşındaydım, o zamandan beri defterler dolusu yazıyorum.” diyor kendini anlatırken.